

Vážení přítomní, vzácní hosté, milé dámy a pánové.

Dnes je pro nás – přítomnou malou delegaci EUU – skutečně velkou ctí, můžeme-li spolu s Vámi vyslovit díky a oficiální uznání manželům Tóthovým z kanadského Toronta právě zde, v tomto krásném a honosném prostředí Zichyho paláce.

Je namístě také úvodem poděkovat členům Spolku Martina Rázusa, bez jejichž přičinění by dnešní ceremonie postrádala patřičný lesk a noblesu. V neposlední řadě bych pak rád vyjádřil poděkování Vám všem nejmenovaným, kteří svou přítomností pozvedáte význam tohoto slavnostního setkání.

Naše setkání zde - v centru pamětihodné Staré Bratislavy - by mělo – a to si ze srdce přejeme – by mělo zřetelně, slyšitelně a viditelně, zdůraznit skutečnost, že bez Slovenska, onoho malého kaménku či ještě lépe - drahokamu v srdci Evropy, by barevná mozaika soudobé světové civilizace a její kultury byla zjevně neúplná a chudá. Celoživotní dílo slovenských rodáků – nyní kanadských občanů – Valérie a Dušana Tóthových je toho nezvratným důkazem.

Děkuji tedy Vám všem, milí hosté a přátelé, že jste si pro dnešní slavnostní okamžiky vymezili svůj drahocenný čas uprostřed týdne pracovních povinností a přijali pozvání k tomuto nevšednímu a věřím též přátelskému sejití. Jsme upřímně potěšeni.

Naší velmi milou povinností těchto chvíl je, jak již bylo řečeno, předat čestné ocenění EUU manželům Valérii a Dušanu Tóthovým. Je to poprvé, kdy v seznamu přibližně tří stovek laureátů bude uveden manželský pár. I v tomto shledáváme jistou symboliku.

EUU si velmi váží mnohaleté příkladné a nevšední společné práce jmenovaného manželského tandemu v mnoha oblastech mezinárodního společenského, kulturního a uměleckého dění.

Za vyzvednutí stojí například oblast divadelního umění, v němž naši vzácní hosté úspěšně reprezentovali evropskou kulturu na mnoha místech Kanady, USA, Mexika, ale také v Monaku i na Světové přehlídce amatérských divadel. Prestižní ocenění z Kanadského divadelního festivalu a vyznamenání The Elsie Award z r. 1987 jejich zásluhy na poli scénaristické tvorby a divadelní režie tuto skutečnost ještě zvýrazňují.

Manželé Tóthovci realizovali myšlenkou a rukou nedílnou také několik zajímavých filmových dokumentů, které se pokaždé setkaly s příznivou odezvou publika i odborné filmové kritiky.

Na pestré paletě jejich společné umělecké tvorby nelze přehlédnout ani scénickou přípravu reprezentativního pásma „Our Slovakia“ pro mezinárodní festival mládeže v americké Pensylvánii.

Manželé Valéria a Dušan Tóthovi jsou také společnými zakladateli Torontského slovenského divadla i Kanadského centra pro umění a divadlo. To jsou jen některé příklady z jedné jediné oblasti jejich společné umělecké tvorby, nehovoříme-li o další práci literární, překladatelské nebo také rozhlasové.

EUU však především oceňuje celoživotní snahu obou manželů o povznesení duchovní kultury a umění.

Tuto skutečnost chceme zmínit a podtrhnout právě nyní – tedy v roce, kdy si historikové a kulturní Evropa připomíná 600-sté výročí upálení křesťanského reformátora, kněze a rektora pražské Karlovy univerzity M. J. Husa v německé Kostnici. Pravda, MJH byl jedním z mnoha, kdož se v hledání pravdy a jejího zvěstování na veřejnosti nedali umlčet ani pod hrozbami církevních hodnostářů, papežskou klatbou, ani pod tlakem moci chtivých politiků své doby.

Z tohoto úhlu pohledu bychom mohli nazírat a jistě příznivě posuzovat také působení Dušana Tótha, jakožto redaktora Československého rozhlasu, až do okupačního roku 1968. Po brzké emigraci s manželkou i se synem v témže roce, navazují Tóthovci spolupráci s radiostanicí Svobodná Evropa, Hlas Ameriky a později také s rozhlasovou stanicí Radio Canada International, v nichž přispívali svými četnými křesťanskými úvahami.

Mezi další významné kulturní a celosvětově prospěšné aktivity manželů Tóthových lze beze sporu a příkladně zařadit založení Židovsko-křesťanské organizace pro lidská a občanská práva. Společně byli a stále zůstávají neúnavnými organizátory kulturně náboženských aktivit, jimiž zvěstují Slovo Boží a šíří křesťanství - jakožto – a to chceme zdůraznit – jakožto kulturně historický základ celé moderní euroatlantické civilizace. S viditelnou i slyšitelnou odezvou kulturní působnosti Tóthových se však dodnes setkáváme nejen na obou amerických kontinentech, ale také v Africe, Asii,

Austrálii a samozřejmě také na našem „Starém kontinentu“ – v Evropě.

Je nesčetně mnoho kulturních a společenských projektů, které bychom s příjmením Tóth – Tóthová mohli spojovat. Avšak skromná povaha obou a také neúprosná časová omezení dnešního programu našeho sejití nám nyní nedovolují detailně pokračovat v prezentaci jejich naplněného celoživotního poslání.

Vážení hosté, dámy a pánové.

I tento neúplný výčet rozsáhlého uměleckého, kulturního a společenského díla manželů Tóthových nám dává oprávnění vyznamenat oba jmenované cenou EUU pro rok 2015.

Vždyť každý umělecký nebo kulturní počín, který druhé lidi duševně obohacuje a povznáší, vnitřně naplňuje, zušlechťuje, činí šťastnější a především spojuje, si zaslouží přinejmenším upřímné gesto uznání, ne-li veřejné ocenění.

Závěrem bych rád zdůraznil, že budeme za několik okamžiků s potěšením a upřímnou radostí předávat naši Evropskou cenu dvěma lidem nesmírně bohatým. Avšak – lidem bohatým ve smyslu autentických slov a hlubokého životního poznání geniálního německého spisovatele, dramatika a básníka, ovšem také biologa, právníka, stavitele a dokonce ministra státní správy Sasko-výmarského vévodství - Johana Wolfganga von Goetheho. Připomeňme si jeho slova poznání:

„Člověk je bohatý jedině tím, co učinil pro druhé“.

Pro naše milé hosty z Toronta platí jistě tato slova beze zbytku.

Proto prosím vážené manželé Valérii a Dušana Tótha, aby nyní společně předstoupili a převzali cenu EUU pro rok 2015. Prosím také pana viceprezidenta a slečnu asistentku o součinnost.

A zcela na závěr si můžeme také všichni spolu s manželý Tóthovými přivlastnit biblickou výzvu ze 118. Žalmu krále Davida:

„Toto je den, který nám učinil Hospodin; jásejme a radujme se z něho.“

Laureátům Evropské ceny za uměleckou a kulturní činnost upřímně blahopřejeme!